

Een jonge, blonde Nederlander maakt zijn dromen waar in twee van Spanje's grootste wijnbouwstreken. Charles Wijnen – met zo'n familienaam kun je bijna niet anders – is 46 jaar en heeft een hoofd met nog maar weinig haar. Maar hij heeft des te meer energie, lef en vertrouwen in de toekomst. In zijn toekomst en in die van deze voortreffelijke wijnbouwgebieden. Hij is neergestreken in Priorat en Montsant.

Dromen omgezet naar daden:

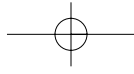
een groot Spaans wijnavontuur

Priorat en Montsant? Twee van Spanje's grootste wijnbouwstreken? Ja. Onverbiddelijk. Nu nog zijn ze slechts in kleine kring bekend. Bij echte hispanofielen en bij ware wijnfreaks. Maar dat gaat veranderen. Niet omdat het omvangrijke wijnbronnen zijn, maar omdat alle voorwaarden er aanwezig zijn voor grote, karaktervolle klassewijnen. Een aantal van de wijnen uit deze gebieden haalt nu reeds topcores in de erkende, internationale wijntijdschriften. Kenners beweren zelfs dat de beste wijn van heel Spanje uit Priorat komt.

Priorat en Montsant liggen in Catalonië, in het noordoosten van Spanje. Op een uur rijden ten zuidwesten van Barcelona, in het directe achterland van Tarragona – de badplaatsen van de Costa Daurada, Salou, Cambrils en l'Hospitalet de l'Infant, zijn dichtbij. Maar vergis je niet: zo vlak, uniform en druk als de costas hier zijn, zo woest, gevarieerd en ledig is het achterland. In Priorat en Montsant gaat het permanent bergop en –af. Het is een verrassend groen, maar vooral ook ruig landschap met bodems van leisteen, kwarts en wit en rood kalksteen. Hier worden sinds mensenheugenis amandelen, hazelnoten, olijven en wijndruiven geoogst. Hier wordt al eeuwen lang olijfolie en wijn geproduceerd. Olijfolie met naam en faam, tegenwoordig met een eigen herkomstbenaming – DO Siurana. Wijnbouw is er op slechts betrekkelijk bescheiden schaal, maar er zit (weer) groei in.

De wijnen uit dit gebied genieten in een ver verleden in Catalonië en zelfs in de rest van Spanje al een zekere faam, maar na de komst van een alles verwoestende druifluist, in de Europese wijngaarden, zo rond 1900, komt er geweldig de klad in. Bijna een eeuw leeft de streek in duisternis en armoede. Bewoners trekken weg, jongeren zoeken een toekomst in de toeristenindustrie langs de kust en in andere industriële centra. Veel wijngaarden liggen er zodoende gedurende decennia verlaten bij. Voor zover er nog wijn wordt geproduceerd, wordt dat gedaan door een aantal anonieme coöperaties. Het grootste deel van hun productie gaat in bulk naar Frankrijk, om daar, ter verhoging van de kwaliteit, te worden geblend met de wijn van menig grote naam. Wat ter plekke overblijft, gaat door het leven als de "wijn voor de vrachtwagenchauffeur". Een fles Tarragona – zoals de wijn dan heet – is nog goedkoper dan een fles mineraalwater.

Eldorado van de Spaanse wijnbouw

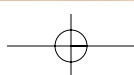
De Denominación de Origen Priorat bestaat sinds 1954. Niettemin gaat de wijn van de streek ook daarna nog volstrekt anoniem door het leven. Pas in het midden van de jaren zeventig is er een aarzelend begin van herstel van de eigen identiteit. Cellers Scala Dei is dan de eerste die een fatsoenlijke "moderne" Priorat op de markt brengt. Van wijngaarden die – en dat is natuurlijk zeer symbolisch – ooit hebben behoord tot de Cartoixa de Scala Dei, het Kartuizerklooster van "de Trap naar God", gesticht in 1163. Bij deze priorij is de victorie van Priorat dus begonnen. Kan het mooier? De gebiedsnaam Priorat is immers een verwijzing naar deze priorij. Overigens hebben de monniken hier het wijnmaken geleerd van de Romeinen – Tarragona was in een ver verleden een zeer aanzienlijke Romeinse vesting.

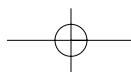
Vervolgens duurt het echter nog tot 1989, alvorens Priorat de definitieve duw in de rug krijgt. Vijf bevriende, jonge en gepassioneerde pioniers beginnen bij Gratellops, in het hart van het gebied, een wijnbouwproject met onvermoede uitkomst. Vanaf dat moment is het snel gegaan – wat goed is, komt altijd snel. Het potentieel van de streek wordt snel ook aan investeerders duidelijk. Niet alleen Spaanse giganten als Freixenet, Codorníu, Osborne, Castillo de Perelada en Torres hebben inmiddels flinke investeringen in Priorat's wijnbouw gedaan, maar ook de Catalaanse zanger Lluís Llach en de Franse acteur Gérard Depardieu. Het gebied straalt weer volop leven uit en is een al dynamiek. Overal worden nieuwe wijngaarden aan-

gelegd, vaak op de oude, lang verlaten terrassen, en overal worden nieuwe productiegebouwen neergezet. De wijnen van Priorat veroveren de wereld. Niet zozeer via de supermarkten, maar via de wijnspecialzaken en goede restaurants, want het zijn niet alleen schitterende wijnen met een geheel eigen karakter, maar ze zijn soms kostbaar en in een enkel geval zelfs onvoorstelbaar duur. Spanjaarden zelf spreken inmiddels over Priorat als het ultieme eldorado van de Spaanse wijnbouw: het land van krachtige, expressieve rode wijnen. En hoewel deze rode wijnen alle eeroepen, worden er ook aardige tot soms zeer goede witte en rosé wijnen geproduceerd. In 2003 is Priorat zelfs gepromoveerd tot wat de Spanjaarden noemen Denominación de Origen Calificada – Catalanen spreken van DOQ in plaats van DOCa en schrijven voluit Denominació d'Origen Qualificada – en is daarmee de tweede wijnstreek in heel Spanje met deze eervolle status. Amper 15 jaar na bijna een eeuw van crisis is er voor Priorat de glorie. Wereldwijde glorie.

Grote klasse

In het kielzog van Priorat maakt nu ook Montsant een geweldige opmars. Montsant ligt als een soort hoefijzer, van noordoost via west naar zuidoost, rondom Priorat. Je zou kunnen stellen dat Priorat het classico-gebied is, de kern, en Montsant de perifere ring. Geen wonder dat Montsant dus ietwat in de schaduw staat van Priorat. Niettemin heeft ook Montsant in 2001 een eigen denominación gekregen. De wijngaarden van beide gebieden

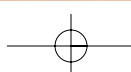
liggen op de steile hellingen van de Sierra del Montsant en de vallei van de Siurana, op een hoogte tussen 250 en 700 meter. De natuurlijke omstandigheden voor kwaliteitswijnbouw zijn hier optimaal. De hoogteligging, de ligging ten opzichte van de zon en de wind en de ouderdom van de wijnstokken zijn van groot belang voor de kwaliteit van de wijnen van Montsant en Priorat. Maar fundamenteel is toch het specifieke karakter van de bodem. De arme, zure bodem in beide gebieden bestaat in hoge mate uit llicorella, ijzerhoudend leisteen en verweerd leisteen. Zeer mineraal, prima water doorlatend en op geniale wijze warmte vasthoudend. De rendementen op een dergelijke arme bodem zijn uitermate beperkt, waardoor juist weer een excellente rijping van de druiven kan worden bereikt. Niettemin is er geen sprake van verbranding van de druiven, want meestentijds wordt de meest stekende zon door in de middag van zee binnenkomen sluibewolking getemperd. Niet zelden ook waait er een verfrissende, koele wind vanuit het noorden, vanuit de Pyreneeën. Door deze unieke combinatie van natuurlijke omstandigheden brengen beide gebieden prachtige, gloedvolle, krachtige en tegelijk zachte wijnen voort. Wijnen van grote kwaliteit en met een herkenbaar, eigen karakter: een diepe kleur, een expressieve neus met veel rijp, zwart fruit, potloodlijpsel en het koele der aarde. In de mond tonen ze gespierde kracht, intensiteit en tegelijk een grote mate van rijpheid en souplesse. In hun jeugd hebben ze veelal een wat wild karakter, hetgeen met de tijd wordt getemd. Schitterend!

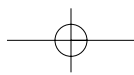
Echter in beide gebieden is de productie door het beperkte areaal én door de geringe productie per hectare gelimiteerd. Beide gebieden opereren daarom in een nichemarkt. Priorat telt momenteel ongeveer 1700 hectaren wijngaard, verdeeld over 9 gemeenten. Het huidige wijngaardareaal in de DO Montsant beslaat circa 2200 hectaren, verdeeld over 18 gemeenten. Het stadje Falset is voor beide denominaciones het kloppend hart. Hier is in de hoofdstraat een decent hotel en in dezelfde straat, maar dan voorbij de bocht, twee goede restaurants – Quinoa en El Cellar de l'Aspic. De laatste, met chef Antoni Bru, is zelfs qua interieur, wijnkaart en vooral de keuken, van excellent niveau.

Wijnen met een prachtig eigen gezicht

In dit land, in dit gebied, is nu 6 jaar geleden, meer of minder toevallig, Charles Wijnen beland. En hij is er nooit meer weggegaan. Sterker nog, hij is er steeds meer deel van geworden. Hij is er gek op. Hij is er trots op. Natuurlijk wordt hij niet gezien als autochtoon, maar wel wordt hij beschouwd als een goed geïntegreerde allochtoon. Hij heeft er zijn eigen huis. En belangrijker, hij heeft er inmiddels een groot netwerk van bekenden en vrienden. Mensen die hem met raad en daad bijstaan in de projecten die hij er ontwikkeld.

Wijnen heeft er een onderneming opgericht onder de naam Don Carles Vins SL. Dit bedrijf heeft drie poten: 1) het functioneren als intermediair voor de export naar Nederland van de wijnen van de Amigos de Don Carles Vins, 2) het met hulp van een oenologe zelf samenstellen

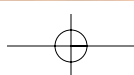
van witte en rode wijnen binnen de DOQ Priorat onder de namen Pierette en Carles en 3) het exploiteren van Mas Gran bij het dorp Marçá ten einde wijnen met de DO Montsant te produceren.

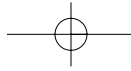
Tot de Amigos de Carles Vins behoren Sylvia Puig, Josep Ardèvol, Carles Pastrana, Raimon Castellvi en de oenologe van Gratallops, Elisabeth Chavera Ruiz. Vijf wijnproducenten die hij enerzijds van dienst is door hun wijnen op de Nederlandse markt te brengen en die hem anderzijds heel veel hebben geleerd en nog steeds leren over de wijnbouw en wijnproductie in Priorat en Montsant. Vooral de laatste twee uit het rijtje ziet hij als zijn mentoren. Genoemde personen zijn niet de minste. Carles Pastrana van Clos de l'Obac – in Gratallops – behoort tot de pioniers van 1989 en is een van de grote namen van Priorat. In 1989 is hij begonnen met 19 hectaren en nu exploiteert hij 140 hectaren. Clos de l'Obac behoort tot de grote voorbeeldwijnen van de streek, die vooral in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië steeds weer veel handen op elkaar krijgt. Carles Pastrana leidt zijn bedrijf, Costers del Siurana, samen met zijn vrouw Mariona Jarque. In Porrera zitten Raimon Castellvi en Josep Ardèvol, twee dik bevriende wijnbouwers. Beiden hebben in oorsprong een andere achtergrond, maar zijn door hun passie voor de wijn in het algemeen en die voor Priorat in het bijzonder “bekeerd” tot wijnbouwer. Raimon exploiteert slechts 7,5 hectare en Pep (zoals Josep wordt genoemd) heeft een domein van 12 hectare, verdeeld over 7 verschillende, kleine fincas. Beide zijn klein, maar werken scrupuleus aan de hoogste kwaliteit. Zij hebben

niet de renommee van Pastrana, maar persoonlijk vind ik hun wijnen minstens zo goed. Vooral de Roquers de Porrera van Raimon en nog meer de Coma d'en Romeu van Pep. Wijnen met een prachtig eigen gezicht. Wijnen van superieure kracht en finesse met een karakter zo spannend en aantrekkelijk dat je het glas amper los kunt laten. Hun tweede wijnen, de Marge van Raimon en de Terra d'Homme van Pep, mogen er ook zijn.

Groots project: Mas Gran

Charles Wijnen, of beter gezegd Don Carles Vins SL, brengt zelf ook een aantal wijnen op de markt. Charles Wijnen maakt daarbij dankbaar gebruik van de kennis van de Celler Cooperatiu in Falset. Dit bedrijf met 190 leden exploiteert 130 hectaren wijngaard – daarnaast produceert men olijfolie en oogst men hazelnoten en amandelen. Geassisteerd door oenologe Elisabeth Chavera Ruiz maakt Charles Wijnen hier een aantal assemblages in wit en rood die op de markt komen onder de namen Pierette en Carles – de naam van zijn vrouw en van hem zelf. Pierette is een wat lichtvoetiger, frissere, fruitiger type en Carles is de volle, rijpe krachtpatser. De etiketten van zowel de Pierette als de Carles zijn op opvallende wijze opgesierd met de Nachtwacht van Rembrandt. Hoewel hij zich er indertijd, toen hij hiervoor koos, niet van bewust is geweest, kan dit smakvolle Rembrandt-etiket hem in 2006 wel eens geen windeieren gaan leggen. Wij vieren dan het 400-jarig jubileum van het geboortjaar van Nederlands grootste kunstenaar ooit.

Het allernieuwste, het allermooiste en ook het allerspannendste project van Charles Wijnen is Mas Gran. Nog maar enkele maanden geleden heeft de overdracht plaats gevonden. Op het moment van ondertekenen van de transactie-papieren moesten de oude Francesco Simon Fonseca, de eigenaar die afstand ging doen, en Charles Wijnen, de toekomstige eigenaar beiden bijna huilen. Het was voor beiden een emotioneel moment. Wijnen heeft even ten zuiden van Falset, tussen Marçà en El Masroig een domein van in totaal 50 hectaren gekocht. Een deel hiervan is beplant met olijfbomen en een ander deel, 13 hectaren, met verschillende druivenstokrassen. Don Carles Vins SL gaat dus vanaf de oogst 2005 wijnen van de DO Montsant van eigen domein produceren! De wijngaard ligt er prachtig verzorgd bij en belooft veel moois. Volgend jaar al wil Charles Wijnen een aanzienlijk aantal hectaren gaan bijplanten om de productie op te voeren. Hij heeft een contract voor drie jaar met de Celler Cooperatiu van Falset om de wijnen daar op te voeden en te bottelen, want die faciliteiten heeft hij voorlopig nog niet zelf. Er staan op het omvangrijke terrein wel allerlei opstallen, maar hij geeft met zijn investeringen voorrang aan de wijngaard. Die opstallen, waaronder de Casa uit 1860, staan er nu tamelijk erbarmelijk bij. Maar Charles Wijnen heeft, zoals hij het zelf zegt, "alles door de ogen van zijn grootvader geobserveerd en beoordeeld op beperkingen en vooral op mogelijkheden". "Die man had een timmerfabriek en het daarbij horende timmermansoog, dus ik weet wat ik doe en welke kansen dit immense onderkomen biedt", stelt hij vastberaden. En inderdaad, hoe smerig en

armzalig alles nu nog oogt, de essentie van de constructie ziet er degelijk uit. Dus hier is wel wat van te maken. Wijnen wil er een internationaal ontmoetingscentrum in vestigen. Hij denkt ook aan, wat in Spanje wordt genoemd, agroturismo. Vooralnog is hij ten aanzien van dit pand nog in de brainstormfase en daarbij denkt hij aan het uitzetten van certificaten. De certificaathouders kunnen gratis wijn bekomen en kunnen hier gratis overnachten, vakantie komen vieren...

Voorlopig heeft Wijnen zelf nog geen vakantie. Maar dat is geen punt, want de man loopt over van energie en enthousiasme. "Ik denk dat nu de mooiste periode in mijn werkzame leven aanbreekt. Mooier kan werkelijk niet."

De Nederlandse markt

Pierette Priorat en Carles Priorat, met het in verband met het komende Rembrandtjaar extra interessante etiket, zijn in steeds meer plaatsen verkrijgbaar. We vinden ze onder andere al in het Atlantic Hotel te Kijkduin, het Grand Hotel Opduin bij De Koog op Texel, het Promenade Hotel in Den Haag en in een snel groeiend aantal restaurants, waaronder het Bergpaviljoen in Amersfoort, Le Bistrot in Den Haag, Le Garage in Amsterdam en Hostellerie De Hamert (AGN) in Wellerlooi. En natuurlijk zijn ze verkrijgbaar bij de betere wijnwinkels.

Tekst: Gert Crum
Fotografie: Roland Smulders

Enkele digitale adressen:

- Don Carles Vins SL:
www.topwines4u.com
- In Falset:
Restaurant El Celler de l'Aspic:
cellerdelaspic@terra.es
- In Gratallops:
Restaurant/wijnboutique: Irreductibles:
www.irreductibles.org
- In La Morera de Montsant:
Hostal-Restaurant Balcó del Priorat:
turismedia.com/balcodepriorat.htm
mail: balcodepriorat@hotmail.com

